

Nevzad Sudi'nin kitabı üçüncü baskıda

Küllük Anıları

□ İsmet Kemal KARADAYI

“Düşün Sanat Dostlarım-II'deki "portre" çizgilerinde şu başlangıç vardı: "...Kökeniyle Batum Gürçüsü... Yanıtıyla Erzincan'da doğmuş bir Sivas türküsü... Afrası tafrası yok; hep akla ve haklılığa taraf... Salt politikalarından değil, bireyselliği düşünsele bağlayan şiirsellikten yana..."

Kadıköy Perşembe'lerinin "Nevzad ağabey"ine şu soruyu sormuştum: "A. Nevzad Odyakmaz yerine Nevzad Sudi niye?" Yanıtı şöyleydi: "Sudi, babamın adıdır. İlk yıllarda şiirlerimi Nevzad Sudi ya da ona Odyakmaz'ı ekleyerek yayımlıyordum. Küllük döneminin yazarları, şairleri de beni bu adla tanırlar..."

"Küllük Anıları" üçüncü baskıyı yaptı. Yargıtay üyeliğinden emekli ve 1958 yılından bu yana beşi şiir, kırka yakın kitabı yayımlanmış olan dosta şimdi başka sorularım var; kitabı yayımlayan "Mephisto" Kitabevi'nde, Murat Kaplan tanıklığıyla güzel güzel söyleşirken:

- Kitabınızın adı olan Küllük Kabvesi'nin özelliği neydi?

- Küllük, Beyazıt'ta, Beyazıt Camisi'nin yanında, önu alana dönük, ağaçlıklı bir kahvenin adıydı. Bu kahve, 1939'lu yıllarda o dönemin şairlerinin, yazarlarının, sanatçıların, akademisyenlerinin toplandıkları bir yerdi. Söyleşirler, tartı-

şırlar, şiirlerini, öykülerini birbirlerine ilk kez burada okurlardı. Sonraları yaygınlaşan şiir okuma matinelerinin Küllük'te gerçekleştirildiğini söyleyebilirim.

- Sanırım o dönemde "Küllük" adlı bir dergi de yayımlanmıştı.

- Evet, Küllük'te bir araya gelen yazarların 1940 yılında çıkardıkları "Küllük" adlı derginin yazınımızda önemli bir yeri vardır. Ne yazık ki bir sayı çıkabilen bu dergi, o dönemin Dahiliye Vekâleti'nin gerekçesiz bir kararı ile kapatılmıştı. Söylentiye göre kapatılma nedeni, Orhan Veli'nin dergide yayımlanan "Tahattür" adlı şiiriydi. Oysa şiirin, dergi kapatılmasını gerektirecek denli aşırı bir yönü yoktu. Asıl neden, toplumcu yazarların, şairlerin çoğunluğunun bu dergide yer almasıydı. "Küllük Anıları"nda belirttiğim derginin içeriği, bu düşüncemi kanıtlar niteliktedir.

- "Şiirin aşırı bir yönü yoktu" dediniz. Sizce, yazında, düşünde, ideolojik dünya görüşünde filan, "aşırı" ne demeye geliyor, az açar mısınız?

- Sorunuzu siyasal açıdan değil, yazınsal açıdan yanıtlamak isterim. Her yazınsal yanıtın, doğal gelişim içinde, siyasal ve toplumsal gerçekleri içermesi gerekeceği, böyle bir işlevi olduğu kuşkusuzdur. Ayrıca sizin sorunuz doğrultusunda, ülkenin var olan siyasal ve toplumsal yapısını da yansıtmaları doğaldır.

- Başa dönelim. Küllük Kabvesi'ne geliniz nasıl oldu?

- Bu kahveyi de, buraya gelen yazıncılar da 1939 yılında tanıdım. Onaltı yaşındaydım. Toplumsal içerikli bir dergi olan Ses dergisine gönderdiğim "Toprak Şarkısı" adlı bir şiirimin bu dergide yayımlanması, Küllük'teki şairlerle, yazarlarla tanışmamda etkili olmuştu. (O şiiri neden kitaba almadınız sorusunu sormadım).

ANILARI YAZMA NEDENİ

- Özellikle "Küllük Anıları"nı yazmanızın nedenini sorabilir miyim?

- Küllük'te tanıdığım, dost olduğum o dönemin şairlerine, yazarlarına ilişkin anılarımı yazmayı yıllar sonra düşündüm. Uzun süre karar veremedim. Onların çoğu ünlenmişlerdi. Birlikte geçirdiğimiz özel yaşamımıza ilişkin günlerimizi açıklamam doğru olur mu diye usumdan geçirdim. Oysa onların, toplumun benim dediği kişiliklerini, yapıtlarını, bildik sandığım yazıncılar olduklarını düşününce, bir sakınca olamayacağı sonucuna vardım.

- Anılarınızı yazarken nasıl bir yöntem uyguladınız?

- Yazıncağımın başına oturup, zorunlu durumlar dışında, hiç ara vermeden, tarihsel bir sıra gözetmeden, önceden bir karalama da yapmadan, anılarımı yaz-

dim. İlk kez Ankara'da, "Karşı" dergisinin bölüm bölüm yayımlanan "Küllük Anıları", değerli dostum Burhan Günel'in Kerem Yayınevi'nce kitaplaştırdı. Kitap iki baskı yaptı. Bu kez Mephisto Yayınevi, kitabın genişletilmiş üçüncü baskısını yaptı. Kitapta ikiyüzü aşkın kişi adı var. Anılarla yaşamım birbirine geçmiş durumda. Bu anılar kuşkusuz benim yaşamıma da ışık tutuyor. Yayıncılara ilişkin anılarımı anlatırken, kendi yaşadıklarımı da anlatıyorum. Bu nedenle Küllük Anıları bir bakıma benim yaşamöyküm... Ayrıca kitapta, o dönemin İstanbul'undan özgün, çarpıcı görüntülere de yer verildi.

- Hep sorulur. Resmi uğraş birlikteliği var. Bana çok sık soruları ben de size sorayım: Bir yanınızda hukuk, öte yanınızda yazın... Bu iki uğraşın sizdeki bilinç ve etkileşim alanları nasıl oldu, oluyor?

- Toplumda var olan ve bilinçli bir yöntemle algılanan her oluşumun, bilimsel etkinliklerin kendi alanlarında tümüyle bağımsız olduklarını, herhangi bir etkileşim altında bulunmadıklarını söyleyebilir miyiz? Sizin de bildiğiniz gibi, öğretilerde hukukun birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımlamalardaki belirgin öğeler gözönünde tutularsa kısaca hukuk, adaletle yönelmiş bulunan bir toplumsal yaşam düzenidir. Bu yaşam düzeni içerisinde, toplumsallığın gereği olarak, yazının ve yazıncıların varlığını, bu düzene katkılarını, aralarındaki etkileşimi yadsıyabilir miyiz? Bilinçli olan her yazıncı, bir yanda toplumsal yaşamla iç içe olmak, bir yandan da bağımsız ve her bakımdan özgür olmasını sağlayacak hukuksal bir düzenin nimetlerinden yararlanmak durumundadır...

- Eh, öyle ise teşekkür ediyorum.

- Ya ben ne diyeyim dost?...■

Küllük Anıları/ Nevzad Sudi/ Mephisto Yayın/ 208 s.

